

«Οἱ τῶν Αποστόλων πρωτόθρονοι καὶ τῆς Οἰκουμένης Διδάσκαλοι».

του Ἀρχιμανδρίτου Παύλου Δημητρακοπούλου, Θεολόγου – Συγγραφέως

Κυρίαρχη θέση, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, κυρίαρχη θέση στὸ ἐορτολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας κατέχουν οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι καὶ μάλιστα οἱ κορυφαῖοι ἐξ' αὐτῶν Πέτρος καὶ Παῦλος, «οἱ τῶν ἀποστόλων πρωτόθρονοι», ὅπως τοὺς χαρακτηρίζει τὸ ἀπολυτίκιο τῆς ἐορτῆς. Καὶ τοῦτο, διότι οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ὑπῆρξαν οἱ «αὐτοπται καὶ ὑπηρέται τοῦ Λόγου», τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, ποὺ ἐκλήθησαν ἀπὸ τὸν Χριστό, νὰ γίνουν οἱ αὐτόπτες μάρτυρες τῆς ζωῆς, τοῦ πάθους, καὶ τῆς ἀναστάσεώς του, οἱ συνεχιστὲς τοῦ ἔργου του, οἱ μετὰ τὸ πρῶτον θεμέλιον, τὸν Χριστόν, θεμέλιοι λίθοι τῆς Ἐκκλησίας, σύμφωνα μὲ τὸν λόγον τοῦ Παύλου «ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. 2, 20). Γι' αὐτὸ ἄλλωστε ἡ Ἐκκλησία ἔχει καθιερώσει καὶ περίοδο νηστείας, γιὰ τὸν ἐπάξιο ἐορτασμὸ των, τὴν νηστεία τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ἀπὸ τὴν Κυριακὴ τῶν ἁγίων Πάντων μέχρι τὴν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς των.

Τὸ γεγονός αὐτὸ μᾶς δίδει τὴν ἀφορμὴ νὰ στρέψουμε τὴν προσοχὴ μας χρεωστικῶς πρὸς τοὺς μεγάλους αὐτοὺς φωστῆρας καὶ νὰ ἀναφερθοῦμε σ' αὐτούς, δανειζόμενοι τὴν θεοφώτιστη γλώσσα τῶν ἁγίων Πατέρων μας καὶ μάλιστα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

«Τί γὰρ ἐροῦμεν πρὸς τοὺς διδασκάλους τῆς ἄνω καὶ τῆς κάτω κτίσεως; Οὐχ εὐρίσκω γὰρ λόγον ἄξιον ἐγκωμιᾶσαι τοὺς ἐγκωμιάσαντας τὸ γένος ἡμῶν. Τί γὰρ Πέτρου μεῖζον; τί δὲ Παύλου ἴσον; οἵτινες τῷ ἔργῳ καὶ

τῷ λόγῳ πάσαν τὴν ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς κτίσιν ἐνίκησαν. Οἱ τῷ πηλῷ τοῦ σώματος συμπεπλεγμένοι καὶ ἀμείνους ἀγγέλων εὐρεθέντες...», παρατηρεῖ σ' ἓναν ἐγκωμιαστικό του λόγο ὁ μέγας τῆς Ἐκκλησίας Πατήρ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Δηλαδή τί μπορούμε νὰ ποῦμε καὶ μὲ ποιά λόγια νὰ ἐγκωμιάσουμε αὐτούς, ποὺ ἀναδείχθηκαν διδάσκαλοι τῆς ἄνω καὶ τῆς κάτω κτίσεως, μύστες καὶ χειραγωγοὶ τῆς ἀνθρωπότητος στὰ ἐπίγεια καὶ τὰ ἐπουράνια μυστήρια τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν; Δὲν βρίσκω λόγια νὰ ἐγκωμιάσω αὐτούς, ποὺ ἐγκωμίασαν τὸ γένος μας. Διότι τί μεγαλύτερον ἀπὸ τὸν Πέτρον, ἢ τί ἴσον μὲ τὸν Παῦλον μπορεῖ νὰ ὑπάρξει; Αὐτοὶ μὲ τὰ ἔργα καὶ τὴν διδασκαλία τους ἐνίκησαν ὅλη τὴν κτίση, τὴν ὁρατὴ καὶ ἀόρατη, καὶ παρὰ τὸ ὅτι ἔφεραν γήινο ἀνθρώπινο σῶμα, ὑπερέβησαν ἀκόμη καὶ τὴν φύση τῶν ἀγγέλων.

Καὶ ἂν ἀκόμη εἶχαμε δέκα στόματα καὶ δέκα γλῶσσες σὰν αὐτὲς τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου καὶ πάλι δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ παραστήσουμε ἐπάξια τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητος τῶν δύο αὐτῶν γιγαντιαίων μορφῶν, ποὺ λάμπουν ὡς ἀστέρες πρώτου μεγέθους, ἐν μέσῳ ὅλων τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτοὶ βέβαια δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ τὰ δικά μας ἐγκώμια, διότι ἔχουν ἓνα ἄλλο, ἀσυγκρίτως ἀνώτερο ἐγκώμιο, τὸ ἐγκώμιο, ποὺ ἔπλεξε ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς γιὰ τὸν καθέναν ἀπὸ αὐτούς. Πράγματι τὸν μὲν ἀπόστολο Πέτρο ἐμακάρισε μὲ τοὺς λόγους: «Μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. Καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσης ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσης ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Ματθ. 16, 17-19).

Τὸν δὲ ἀπόστολο Παῦλο ὀνόμασε σκεῦος ἐκλογῆς, ἐκλεκτὸ ὄργανόν του, ποὺ τὸν ἔχει προορίσει, νὰ βαστάσει τὸ ὄνομά του καὶ νὰ διαδώσει τὸ εὐαγγελικὸ κήρυγμα σ' ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς: «σκεῦος ἐκλογῆς μοί ἐστίν οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραήλ» (Πρ. 9, 15).

Μέσα ἀπὸ τὰ εὐαγγέλια, τίς Πράξεις καὶ τίς ἐπιστολές των ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴ μας Παράδοση παρουσιάζεται ἀνάγλυφα τὸ ἱεραποστολικὸ τους ἔργο, ἡ οὐρανόδρομη πορεία τους. Ἕνα ἔργο εὐρυτάτων, παγκοσμίων διαστάσεων, ποὺ ὑπερακοντίζει τὸ ἔργο κάθε ἄλλου ἀποστόλου. Ἕνα ἔργο, τοῦ ὁποίου τὰ ἀποτελέσματα εἶχαν καθοριστικὴ σημα-

σία για την ὄλη παρὰ πέρα ιστορική πορεία τῆς ἀνθρωπότητος. Διότι τί ἦταν ὁ Χριστιανισμός, ὅταν οἱ δύο αὐτοὶ ἀπόστολοι καὶ ἰδίως ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἄρχισαν τὶς ἀποστολικές τους ὁδοιπορεῖες; Μία ἀσήμαντη κοινότης, ποὺ κατεδιώκετο ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, μία ἀμεληταία ποσότης ἀπὸ ἀριθμητικῆς ἀπόψεως. Πῶς δὲ ἐξελίχθηκε μετὰ ἀπὸ 35 χρόνια, μετὰ δηλαδὴ τὸ τέλος τῆς ἀποστολικῆς των δράσεως; Σὲ μιὰ παγκόσμια θρησκεία, ποὺ εἶχε ἐξαπλωθεῖ σ' ὀλόκληρη τὴν Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία.

Μιὰ θρησκεία γεμάτη ζωὴ καὶ σφρίγος, μιὰ ὑπολογίσιμη πνευματικὴ δύναμις, ποὺ διαρκῶς ὄλο καὶ περισσότερο αὐξανόταν καὶ ποὺ εἶχε ἤδη ἀρχίσει νὰ συγκλονίζει καὶ νὰ συνταράζει ἐκ θεμελίων τὸ παλαιὸ κάθεστὼς τῆς θρησκείας τῶν εἰδώλων. Μὲ ἀκούραστο ζῆλο, μὲ ἀκατάβλητο φρόνημα, μὲ τὴν δύναμη τῆς Θείας Χάριτος, σὰν νὰ εἶχαν φτερὰ τὰ πόδια τους, ὄργωσαν ὄλη τὴν Ρωμαϊκὴ Οἰκουμένη, σπέρνοντας στὶς ψυχές τῶν ἀνθρώπων τὸ χαρμόσυνο κήρυγμα τῆς σωτηρίας. Μὲ τὸ δίκτυ τοῦ λόγου, σὰν ἐπιδέξιοι ψαράδες ἀνθρώπων, ἐτράβηξαν ἀπὸ τὸν βυθὸ τῆς ἀπωλείας πρὸς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας χιλιάδες ψυχῶν καὶ ἵδρυσαν πολλές κατὰ τόπους Ἐκκλησίες. Ποία δὲ γλῶσσα μπορεῖ νὰ περιγράψει τὶς θλίψεις καὶ τοὺς διωγμούς, ποὺ ὑπέφεραν κατὰ τὴν διεξαγωγή τοῦ ἱεραποστολικοῦ των ἔργου;

Μία ἀμυδρὴ εἰκόνα αὐτῶν μᾶς δίδει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν Β' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ του (11,13,27), ποὺ ἰσχύουν κατ' ἀναλογίαν καὶ γιὰ τὸν ἀπόστολο Πέτρο: «ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις· 24 ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, 25 τρὶς ἔρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθημερὸν ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· 26 ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις ληστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις».

Ὁ ἱερὸς ὑμνογράφος σ' ἓνα τροπάριο τοῦ ἐσπερινοῦ τῆς ἐορτῆς σημειώνει: «Τὰ κατὰ πόλιν δεσμὰ καὶ τὰς θλίψεις σου τὶς διηγῆσεται ἔνδοξε Παῦλε ἀπόστολε; Τοὺς κόπους, τοὺς μόχθους, τὰς ἀγρυπνίας, τὰς ἐν λιμῷ καὶ δίψει κακοπαθείας, τὰς ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι, τὴν σαργάνην, τοὺς ραδβισμούς, τοὺς λιθασμούς, τὴν περίοδον, τὸν βυθόν, τὰ ναυάγια; Θέατρον ἐγένου καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις».

Ὁ δὲ χρυσορρήμων Πατὴρ συμπληρώνει: «οἱ μύρια δεινὰ δι' αὐτὴν ὑπομείναντες, ἐν φυλακαῖς κατακλειόμενοι, ὑπὸ Ἰουδαίων βδελυπτόμενοι, ὑπὸ βαρβάρων συρόμενοι, ὑπὸ βασιλέων αἰκίζόμενοι, οἱ μηδὲ ἀναπνεῖν συγχωρούμενοι καὶ παύσασθαι τῆς διδασκαλίας μὴ ἀνεχόμενοι, οἱ μέλος

τοῦ σώματος κινῆσαι μὴ δυνάμενοι διὰ τὸ βάρος τῶν δεσμῶν καὶ πάσαν τὴν οἰκουμένην δεδεμένην τῇ ἀμαρτία, δι' ἐπιστολῶν λύοντες...».

Εἶχαν συσταυρωθεῖ μαζί με τὸν Χριστὸν καὶ δὲν ζοῦσαν πλέον αὐτοί, ἀλλὰ ζοῦσε μέσα τους ὁ Χριστός. Τὰ σημάδια τῶν πληγῶν, ποὺ ἔφεραν στὸ σῶμα τους ἀπὸ τὶς μαστιγώσεις καὶ τοὺς ραβδισμούς, ἦσαν γι' αὐτοὺς πολυτιμότερα ἀπὸ τὰ παράσημα τῶν στρατηγῶν καὶ τὰ στέμματα τῶν βασιλέων.

Ποῖες δὲ εὐχαριστίες θὰ μπορούσαμε νὰ ανταποδώσουμε στοὺς δύο αὐτοὺς κορυφαίους ἀποστόλους γιὰ τὶς θεόπνευστες ἐπιστολές τους, τὶς γεμάτες ἀπὸ Χάρη ἀγίου Πνεύματος, ποὺ μᾶς ἄφησαν ὡς ἀνεκτίμητο θησαυρὸ καὶ αἰώνια παρακαταθήκη στὴν Ἐκκλησία, μέσω τῶν ὁποίων ἀναδεικνύονται οἰκουμενικοὶ Πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας; Μέσα σ' αὐτὲς ἀναλύουν μ' ἓνα τρόπο μοναδικὸ καὶ ἀνεπανάληπτο ὅλο τὸ μυστήριό τῆς ἐνσάρκου Θεῆς Οἰκονομίας. Θέτουν τὶς βάσεις καὶ τὰ θεμέλια τῆς Θεολογίας. Ἀπαντοῦν σ' ὅλα τὰ καυτὰ καὶ φλέγοντα θέματα, ποὺ ἀπασχολοῦν τὸν ἄνθρωπο. Γίνονται οἱ χειραγωγοὶ πρὸς τὰ ἄνω, οἱ στοργικοὶ ποιμένες, οἱ παρηγορητὲς τῶν θλιβομένων, τῶν παρθένων οἱ στεφανωτές, τῶν συζύγων οἱ σωφρονιστές, τῶν πλεονεκτῶν οἱ χαλινοί, τῶν αἰρετικῶν οἱ ἀντίπαλοι. Ποιὸς κατόπιν ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους Πατέρες ἐτόλμησε νὰ γράψῃ, ἢ νὰ διδάξῃ κάτι, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοὺς τὴν Θεολογία των καὶ χωρὶς νὰ ἀναφερθῇ στὶς ἐπιστολές των; Κανείς.

Ποῖες δὲ τώρα εὐχαριστίες νὰ ανταποδώσουμε γιὰ ὅλα τὰ παραπάνω πρὸς τοὺς κοινούς εὐεργέτες τῆς ἀνθρωπότητος; Ἰδιαίτερα ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, μὲ ποῖον τρόπον θὰ μπορέσουμε ποτὲ νὰ ἐξοφλήσουμε τὸ χρέος τῆς ὀφειλῆς μας πρὸς τὸν κατ' ἐξοχὴν ἀπόστολο τῆς Ἑλλάδος, τὸν ἀπόστολο Παῦλο; Ἄν ἡ Ἑλλάδα σήμερον εἶναι χριστιανική, τὸ ὀφείλει στὸν ἀπόστολο Παῦλο. Νομίζω, ὅτι ὁ καλύτερος τρόπος ἀνταποδώσεως εἶναι ἡ κατὰ δύναμιν ἐφαρμογὴ τῆς προτροπῆς των: «Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς μιμηταί μου γίνεσθε» (Α' Κορ.4,16). Ἄς παρακαλοῦμε δὲ αὐτοὺς νὰ πρεσβεύουν ἀδιαλείπτως ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ἀμήν.

αντιγραφή proskynitis

Πηγή : <http://www.newsnowgr.com/article>